

Productplan KLIC 2016-2018

Geo- en Vastgoedinformatie en Advies Materiebeleid

Datum

20 juli 2016

Versie

1.0

Versiehistorie

Versie	datum	locatie	omschrijving
0.8	Maart 2016		Actualisatie
0.9	April 2016		KLIC-WIN actualisatie
0.92	Mei 2016		Review opmerkingen verwerkt
0.93	Juli 2016		Review verwerkt
1.0	Juli 2016		Definitieve versie ter publicatie

Inhoudsopgave

1	Productplan KLIC dienstverlening.....	4
1.1	Doelstelling productplan KLIC	4
1.2	KLIC in vogelvlucht.....	4
1.3	Een nieuw systeem voor informatie-uitwisseling: KLIC-WIN	5
2	Missie en visie	6
2.1	Missie en ambities Kadaster uitgangspunt voor doelstellingen KLIC	6
2.2	Visie op KLIC.....	6
3	Beschrijving Klic-dienst.....	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Producten en diensten.....	8
3.3	Primair Klic-proces	8
3.4	Serviceniveau	9
3.5	Business model	10
4	Organisatie.....	11
4.1	De KLIC-organisatie	11
4.2	Taken van de organisatie	11
4.3	Stakeholders van KLIC.....	12
4.4	Governance	13
5	Verdere ontwikkeling van KLIC	15
5.1	Algemeen	15
5.2	Ontwikkelingen wetgeving	15
5.3	KLIC-WIN	16
5.4	Geplande aanpassingen in 2016	19
5.5	Geplande onderzoeken in 2016	20
5.6	Toekomstige (gewenste) ontwikkelingen (2017 en verder)	21

1 Productplan KLIC dienstverlening

1.1 Doelstelling productplan KLIC

Het KLIC productplan beschrijft de huidige en toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot KLIC. Het productplan is een verdere uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan 2016-2020 van het Kadaster.

1.2 KLIC in vogelvlucht

In Nederland ligt ruim 1,7 miljoen kilometer aan kabels en leidingen onder de grond. Het gaat om leidingen voor onder andere water, electriciteit, data, gas en (petro)chemie. Mechanische graafwerkzaamheden kunnen ondergrondse kabels en leidingen beschadigen. Deze schade kost veel geld en kan bovendien gevaarlijk zijn of overlast veroorzaken, zoals uitval van electriciteit, gas of data.

In de jaren 80 heeft een aantal grote kabel- en leidingbeheerders de Stichting Kabels en Leidingen Informatie Centrum (KLIC) opgericht met als doelstelling de schade aan kabels en leidingen tijdens graafwerkzaamheden te verminderen. Informatie-uitwisseling over de ligging van kabels en leidingen moest ervoor zorgen dat beschadigingen voorkomen werden. De Stichting KLIC trad op als tussenpersoon voor de uitvoerders van graafwerkzaamheden (de zogenoemde grondroerders) en de beheerders van de kabels of leidingen (de netbeheerders).

In 2008 is de informatie-uitwisseling over de ligging van kabels en leidingen door de Minister van Economische Zaken (EZ) wettelijk geregeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION). Sinds die tijd moet iedereen die graafwerkzaamheden gaat- of laat uitvoeren een graafmelding doen bij het Kadaster. Het Kadaster zorgt voor de (digitale) informatie-uitwisseling over de ligging van de kabels en leidingen. Hiertoe is Klic-online, het geautomatiseerde systeem voor informatie-uitwisseling, gebouwd.

Het Kadaster heeft ruim 10.000 geregistreerde grondroerders (bedrijven) en ruim 1.050 netbeheerders geregistreerd die gebruik maken van de Klic-dienst. In de afgelopen jaren is het aantal Klic-meldingen gegroeid van 235.000 in 2008 naar 616.000 in 2015. Na de aanvankelijke sterke groei van het aantal berichten (respectievelijk 15%, 22% en 26%) in de jaren 2009-2011 is de groei van het aantal berichten vanaf 2012 ongeveer 5% per jaar.

Eind 2013 hebben de brancheorganisaties van netbeheerders, grondroerders en gemeenten, alsmede de Ministeries van IenM en EZ en het Kadaster een intentieverklaring ondertekend. Daarin verklaarden deze partijen te willen streven naar een nieuw systeem van informatie-uitwisseling, genaamd KLIC-WIN¹.

In 2014 is gestart met het vernieuwingsproject KLIC-WIN. In dit project wordt gewerkt aan een vernieuwing van de bestandsuitwisseling binnen de WION, een en ander in combinatie met het leveren van een nieuw product, te weten de INSPIRE aanvraag netinformatie. Hierover meer in de volgende paragraaf.

¹ WIN in de naam KLIC-WIN is een samenvoeging van de WION (Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten) en (de Europese richtlijn) INSPIRE.

1.3 Een nieuw systeem voor informatie-uitwisseling: KLIC-WIN

Het systeem moet geschikt zijn voor WION-meldingen waarbij de kaartinformatie in vectoren wordt geleverd, en waarmee netbeheerders kunnen voldoen aan de Europese eisen uit INSPIRE². Het vernieuwde systeem is naar verwachting in 2017 gereed. Met deze doorontwikkeling streeft de graafsector naar efficiëntere informatie-uitwisseling over kabels en leidingen en verlaging van het aantal graafincidenten.

Samen met het ministerie van EZ kijken we naar de mogelijkheden om KLIC-WIN ook te laten dienen als 'Single Information Point' in het kader van de Richtlijn Kostenreductie Breedband.

² In 2007 is de Europese richtlijn Infrastructure for Spatial Information in the European Community (INSPIRE) van kracht geworden. Het subthema Utility Services (nutsdiensten en overheidsdiensten) verplicht netbeheerders uit de publieke sector hun gebiedsinformatie aan te bieden volgens hoge normen en beschikbaar te stellen met webservices. Netbeheerders die moeten voldoen aan de richtlijn zijn overheidsinstellingen zoals gemeenten, provincies en waterschappen maar ook bijvoorbeeld energiebedrijven.

2 Missie en visie

2.1 Missie en ambities Kadaster uitgangspunt voor doelstellingen KLIC

Het Kadaster staat onder alle omstandigheden voor goede dienstverlening aan klanten, opdrachtgevers en belanghebbenden. Het Kadaster maakt elk jaar een Meerjarenbeleidsplan (MBP) dat vijf jaar vooruit kijkt. Daarin laat het zien hoe het met zijn acties inspeelt op de wensen van zijn klanten, ontwikkelingen bij hen en bij het Kadaster zelf.

De missie van het Kadaster luidt:

Het Kadaster registreert en verstrekt gegevens over de ligging van vastgoed in Nederland. En de rechten die daar bij horen, zoals eigendom en hypotheek. Dat geldt ook voor schepen, luchtvaartuigen en (ondergrondse) netwerken. Onze wettelijke taak zorgt voor rechtszekerheid: het is voor iedereen duidelijk wie welke rechten heeft. Samen met andere overheden zorgen we ervoor dat de geografische informatie van Nederland goed te raadplegen is. Dit doen we tegen zo laag mogelijke kosten.

Om in te kunnen spelen op (maatschappelijke) ontwikkelingen en bij de uitvoering van onze wettelijke taken te blijven voldoen aan de verwachtingen van onze klanten heeft het Kadaster een vier ambities en doelen geformuleerd.

- Continuïteit in uitvoering

Om onze dienstverlening continu te verbeteren en op peil te houden, stemmen we onze producten en diensten af op klantbehoeften en wettelijke vereisten. Door technische innovaties gaan we efficiënter werken.

- Zekerheid in eigendom en gebruik

Het afgeven van betrouwbare informatie zit in ons DNA. Om meer zekerheid te kunnen bieden willen we de eigendomsregistratie verbeteren en meer bieden dan alleen eigendomsinformatie.

- Platform voor geo-informatie

Wij zorgen ervoor dat een veelheid aan geo-informatie beschikbaar en vindbaar is. Hierdoor kan iedereen altijd en overal met geo-informatie aan de slag.

- Partner voor gebruik van geo-informatie

Wij werken samen met belanghebbenden aan het gebruik van geo-informatie voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, zowel binnen als buiten Nederland.

KLIC is een dienst van het Kadaster. De visie van KLIC ligt daarom in het verlengde van bovengenoemde missie en ambities van het Kadaster.

2.2 Visie op KLIC

De visie op KLIC is direct afgeleid van de missie van het Kadaster en luidt als volgt:

Het Kadaster wil, binnen de kaders van de Kadasterwet, op het gebied van ruimtelijke informatievoorziening met KLIC en aanvullende diensten een substantiële bijdrage leveren aan de ontsluiting van ruimtelijke gegevens en daarmee bijdragen aan het voorkomen van graafschade in Nederland.

Aan deze visie geven wij op de volgende wijze uitvoering:

- We voeren onze (opgedragen) taken uit voor onze klanten in samenspraak met onze partners en stakeholders op basis van heldere afspraken;
- We zorgen bij de uitvoering van die taken voor uitstekende kwaliteit, een evenwichtig kostenniveau en een hoge klanttevredenheid;

- Wij hebben de ambitie onze geo-informatievoorziening verder te verbeteren;
- We nemen initiatieven voor het realiseren van oplossingen om de informatieverstrekking aan grondroerders zo volledig en goed mogelijk te laten verlopen.
- We verzorgen –desgevraagd- de INSPIRE informatievoorziening voor netbeheerders.

Om de graafschade verder te verminderen, moet gebiedsinformatie over kabels en leidingen in de toekomst optimaal beschikbaar zijn voor grondroerders. Een optimale dienstverlening kenmerkt zich door snelheid, gemak en kwaliteit.

3 Beschrijving Klic-dienst

3.1 Algemeen

Om schade aan kabels en leidingen bij graafwerkzaamheden te voorkomen, zijn grondroerders sinds 2008 wettelijk verplicht om voorafgaand aan hun (mechanische) graafwerkzaamheden een graafmelding bij het Kadaster te doen. Netbeheerders zijn verplicht na een dergelijke melding hun beheerdersinformatie (informatie over de ligging van de kabels en leidingen) door te geven aan de grondroerders. Deze verplichting is vastgelegd in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION). Het Kadaster is de in de wet genoemde Dienst die het beheer heeft over het informatiesysteem dat de gebiedsinformatie verstrekt.

Na het doen van een graafmelding ontvangt de aanvrager (digitaal) informatie over de plek van de ondergrondse kabels en leidingen. Als er vanwege een calamiteit geen tijd is om een 'gewone' graafmelding te doen dan mag de grondroerder een zogenoemde calamiteitenmelding doen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor gebruikers om gebiedsinformatie op te vragen zonder dat er direct graafwerkzaamheden zijn gepland, maar bijvoorbeeld ter voorbereiding van graaf- of andere werkzaamheden. Dit wordt een oriëntatieverzoek genoemd. Op basis van deze laatste informatie mag er geen graafwerk worden uitgevoerd.

3.2 Producten en diensten

KLIC is een tariefgefinancierde dienstverlening voor grondroerders en netbeheerders. De hoofdactiviteit van KLIC is het verwerken van verzoeken om gebiedsinformatie over de ligging van kabels en leidingen en het tijdig en gebundeld leveren van de door de netbeheerders aangeleverde (beheerders)informatie aan de grondroerders.

De basisproducten en diensten van KLIC zijn:

- Graafmelding
- Oriëntatieverzoek
- Calamiteitenmelding
- Melding afwijkende situatie
- Schademelding netbeheerders
- Beheren belangen

Ondersteunende producten en diensten zijn:

- Klic-viewer
- Registratie grondroerders en netbeheerders
- Aansluiten netbeheerders (en testen met behulp van de Netbeheerders Test Dienst)
- Vragen/klachten afhandeling
- Managementinformatie

3.3 Primair Klic-proces

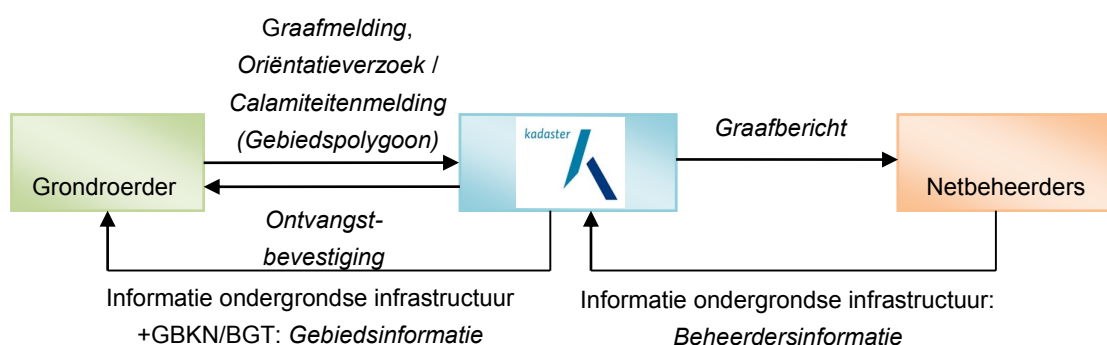
Het proces rond een oriëntatieverzoek, graafmelding of calamiteitenmelding verloopt grotendeels op dezelfde wijze: de grondroerder doet een oriëntatieverzoek, graafmelding of calamiteitenmelding bij het Kadaster met behulp van het Klic-online systeem via Mijn Kadaster. De grondroerder geeft hierbij aan wie zijn opdrachtgever is, wanneer hij denkt te starten met het werk, wat voor een type werkzaamheden hij gaat uitvoeren en over welke locatie hij gebiedsinformatie wil ontvangen door het intekenen van het graafgebied (dit wordt een gebiedspolygoon genoemd). Ten slotte kan de grondroerder huisaansluitschetsen aanvragen met een maximum van 100 adressen per aanvraag. Het Kadaster stuurt de grondroerder een ontvangstbevestiging met een kaartje van het gebied, de ingetekende gebiedspolygoon en informatie over de netbeheerders die een belang hebben (d.w.z. een kabel of leiding beheren) in het ingetekende gebied. Tevens stuurt het Kadaster de

informatieaanvraag (het graafbericht) automatisch door naar de netbeheerders met een belang in het betreffende gebied. De netbeheerders hebben hiervoor hun belangen (ook beheerpolygoon genoemd) geregistreerd in de Belangenregistratie van het Kadaster. De netbeheerders sturen vervolgens automatisch de beheerdersinformatie over hun netwerken binnen de gebiedspolygoon naar het Kadaster. Het Kadaster bundelt de beheerdersinformatie van de verschillende netbeheerders (met de Grootchalige Basiskaart van Nederland (GBKN) in combinatie met de nieuwe Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) als ondergrond) en stelt de gebiedsinformatie beschikbaar aan de aanvrager.

Bij een calamiteitenmelding geldt als bijzonderheid dat de aanvrager direct een overzicht van de netbeheerders ontvangt die kabels en leidingen in het gebied hebben liggen en een lijst met noodnummers waarop die netbeheerders bereikbaar zijn. Daarnaast wordt alle beheerdersinformatie versneld beschikbaar gesteld aan de aanvrager: 15 minuten na de melding vindt een eerste (deel)levering plaats en na 45 minuten een (eventuele) tweede (deel)levering met de tot dan toe beschikbare gebiedsinformatie. Indien de levering compleet is, wordt deze uitgeleverd.

Iedere calamiteitenmelding moet de eerstvolgende werkdag verantwoord worden bij het Agentschap Telecom. Het Agentschap is aangewezen als toezichthouder op de WION. Zij bekijkt of er sprake is geweest van een terechte calamiteitenmelding.

Hieronder is het primaire Klic-proces schematisch weergegeven:

3.4 Serviceniveau

Wettelijk moet gebiedsinformatie binnen 2 werkdagen geleverd worden aan de aanvrager. De gemiddelde verwerkingstijd is momenteel twee uur. De verwerkingstijd wordt bepaald door de verwerkingstijden in de systemen en de tijd die het berichtenverkeer tussen het Kadaster en de netbeheerder(s) inneemt.

Het Klantcontactcenter (KCC) is op werkdagen beschikbaar tussen 8.00 en 17.00 uur. Zij verzorgt de 1^e-lijns ondersteuning en behandelt vragen, verzoeken, klachten en wensen van klanten. Ook verwerkt zij de graafmeldingen van incidentele aanvragers.

Het Klic-online systeem is 24/7 bereikbaar, met uitzondering van onderhouds- en storingsmomenten. Tijdens onderhoud of storing van het Klic-online systeem kan een calamiteitenmelding worden gedaan via Mijn Kadaster of telefonisch op telefoonnummer 0800-0080. De telefonische meldingen worden buiten kantooruren afgehandeld door een externe partij.

Bij uitval van het Klic-online systeem kan te allen tijde overgeschakeld worden op een onafhankelijke tweede omgeving waarin de calamiteitenmeldingen kunnen worden afgehandeld. De informatieverstrekking beperkt zich in dat geval tot de wettelijk vastgelegde informatievoorziening, namelijk een overzicht van de netbeheerders met kabels en leidingen in het aangevraagde gebied en een lijst met noodnummers waarop die netbeheerders bereikbaar zijn, zodat de grondroerder contact kan opnemen voor aanvullende informatie.

3.5 Business model

De Klic-dienst dient volledig bekostigd te worden uit de opbrengsten waarbij geen sprake mag zijn van kruisfinanciering met andere productgroepen binnen het Kadaster. Het Kadaster heeft ten aanzien van KLIC als beleidslijn dat deze dienst over meerdere jaren heen kostendekkend moet zijn. In 2015 zijn 616.000 berichten verwerkt wat een dekkende kostenbijdrage leverde van 13,2 miljoen euro.

4 Organisatie

4.1 De KLIC-organisatie

KLIC is het organisatieonderdeel dat bij het Kadaster binnen de Directie Geo- en Vastgoedinformatie (GVA) en de afdeling Landelijke Voorzieningen van Materiebeleid (MB-LV) verantwoordelijk is voor de ontwikkeling, het beheer en de uitvoering van de Klic-dienstverlening.

Parallel aan de business organisatie is een resultaatverantwoordelijk team (RVT) KLIC binnen de Directie IT. In samenwerking met het RVT KLIC wordt doorontwikkeling en (ver)nieuwbouw uitgevoerd in een LEAN/Agile omgeving. Daarnaast is het RVT KLIC verantwoordelijk voor het technisch ICT beheer van KLIC.

4.2 Taken van de organisatie

Om de Klic-dienstverlening mogelijk te maken, voert het Kadaster een groot aantal taken uit. De taken van de Klic-organisatie strekken zich uit van positionering en verdere ontwikkeling van KLIC (strategie) via tactische aansturing van de processen tot en met de operationele dagelijkse verwerking van graafmeldingen en alle (ontwikkel- en beheer-) activiteiten die daaronder vallen.

Taken op strategisch niveau:

De taken op strategisch niveau zijn gericht op de uitvoering van de dienst op de (middel)lange termijn. Activiteiten die hieronder vallen zijn:

- Het ontwikkelen van een lange termijn visie op de Klic-dienst
- Het uitzetten van een middellange termijn strategie in overleg met de verschillende stakeholders
- Het maken van een roadmap voor de komende jaren
- Overleg met stakeholders

Taken op tactisch niveau:

De taken op tactisch niveau zijn gericht op de instandhouding en het managen (sturen) van de operationele processen om de gewenste dienstverlening te garanderen. Levertijd, kosten en kwaliteit zijn hierbij bepalend. De volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Planning en control
- Kostenmanagement
- Kwaliteitsmanagement
- Service level management

Taken op operationeel niveau:

De taken op operationeel niveau zijn gericht op de dag-tot-dag dienstverlening en het operationeel houden van Klic-online. Operationele taken worden uitgevoerd door het Klantcontactcenter (KCC) en Operationeel Informatie Management (OIM).

1^e lijns ondersteuning, uitgevoerd door het Klantcontactcenter (KCC)

- Aannemen, registreren, bewaken en afhandelen van vragen, verzoeken, verstoringen, klachten en wensen van klanten
- Verwerken van meldingen van incidentele aanvragers

2^e lijns ondersteuning, uitgevoerd door Operationeel Informatie Management (OIM)

- Incidentenbeheer
- Berichtenbeheer (het monitoren van de berichtenstroom tussen het Kadaster en de netbeheerders)

- Afhandelen van verzoeken tot certificering en aansluiting op het digitale berichtenverkeer van nieuwe netbeheerders
- Schaderegistratie
- Afhandelen van meldingen afwijkende situatie
- Wijzigingsbeheer
- Versiebeheer van documentatie
- Informeren van betrokkenen en gebruikers over verstoringen en nieuwe ontwikkelingen

4.3 Stakeholders van KLIC

Er zijn verschillende belanghebbenden (ofwel stakeholders) betrokken bij KLIC.

De belangrijkste stakeholders van KLIC zijn:

- **Afnemers**
De grootste groep gebruikers van het Klic-systeem zijn de grondroerders. Zij zijn de aanvragers van de graafmeldingen en de ontvangers van de gebiedsinformatie over de ligging van ondergrondse kabels en leidingen (netwerken). Een nieuwe groep afnemers zijn de aanvragers voor INSPIRE informatie kabels en leidingen. Deze groep bestaat uit wereldburgers, bedrijven en ook uit Europese overheden.
- **Netbeheerders/bronhouders**
Netbeheerders of bronhouders zijn de beheerders van de ondergrondse kabels en leidingen (netwerken) en verantwoordelijk voor het leveren van de gevraagde gebiedsinformatie.
- **Serviceproviders/softwareleveranciers**
Serviceproviders en softwareleveranciers ontzorgen netbeheerders bij het afhandelen van de informatieverzoeken en/of ondersteunen afnemers door middel van hun eigen software.
- **Beheerders Veiligheidsgebieden**
Beheerders Veiligheidsgebieden zijn het aanspreekpunt voor een aanvrager van gebiedsinformatie wanneer de graafmelding geheel of gedeeltelijk over een veiligheidsgebied heen valt. Onder veiligheidsgebieden vallen o.a. vliegvelden, kerncentrales en een aantal terreinen van defensie.
- **Beheerders Openbare Ruimte**
Beheerders van de openbare ruimte (o.a. gemeenten) kunnen in meerdere rollen bij het graafproces betrokken zijn: als opdrachtgever, als netbeheerder, als grondroerder en als beheerder van weesleidingen (dit zijn kabels of leidingen die door geen enkele netbeheerder worden geclaimd).
- **Minister van EZ**
De Minister van EZ is als wetgever verantwoordelijk voor de WION regelgeving. De Minister van EZ heeft de uitvoering van de Klic-dienstverlening bij wet (WION) bij het Kadaster neergelegd.
- **Minister van IenM**
Het Kadaster valt als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) onder de verantwoording van de Minister van IenM. De Minister van IenM houdt toezicht op de taken die het Kadaster uitvoert en stelt de hoogte van de tarieven vast waaronder het tarief van de Klic-dienst. Tevens is het ministerie van IenM verantwoordelijk voor de INSPIRE wetgeving en implementatie binnen Nederland.
- **Agentschap Telecom**
Het Agentschap Telecom, onderdeel van het Ministerie van EZ, ziet toe op de handhaving van de wet (WION)/houdt (namens de Minister van EZ) toezicht op de naleving van de WION.
- **Kadaster**
Het Kadaster is de (door de Minister van EZ) aangewezen dienst die mede verantwoordelijk is voor de uitvoering van de WION.

4.4 Governance

De minister van EZ heeft de uitvoering van de Klic-dienstverlening bij het Kadaster neergelegd. Deze dienstverlening is niet statisch: vanuit het Kadaster zelf en vanuit de stakeholders/de graafsector zijn er voortdurend wensen tot verandering, verbetering en uitbreiding van de Klic-dienst. Voor het afwegen en prioriteren daarvan is er breed overleg met de graafketen (vertegenwoordigers uit de graafsector) en de ministeries van EZ en IenM met als onderwerpen:

- Ontwikkelingen in de wetgeving
- Verbeteringen en vernieuwingen in de informatievoorziening (voor de graafketen)
- Benodigde investeringen, financiële verantwoording en tarieven
- Beheer en aanpassing van standaarden

Het Kadaster ziet het als haar verantwoordelijkheid de verschillende belangen te managen om te komen tot een gemeenschappelijk gedragen dienstverlening. Hiervoor heeft zij verschillende overlegorganen ingericht waarin vertegenwoordigers van bronhouders/netbeheerders en afnemers zitting hebben.

De belangrijkste overlegorganen voor KLIC zijn:

- **Gebruikersraad**

De Gebruikersraad is een adviesorgaan dat namens de belangrijkste klantgroepen van het Kadaster overleg voert over de kwaliteit van de dienstverlening en de tarieven.

- **Bronhouders- en Afnemers Overleg (BAO)**

In het BAO overleggen vertegenwoordigers van de graafketen op bestuurlijk niveau over beleidsmatige onderwerpen van de Klic-dienst, zoals de dienstverlening, tarieven en standaarden.

- **KLIC Gebruikers Overleg (KGO)**

Het KGO is een voorbereidend overleg van vertegenwoordigers van de graafketen over verbeteringen en uitvoeringszaken van de Klic-dienst. Het KGO geeft hierover advies aan het BAO.

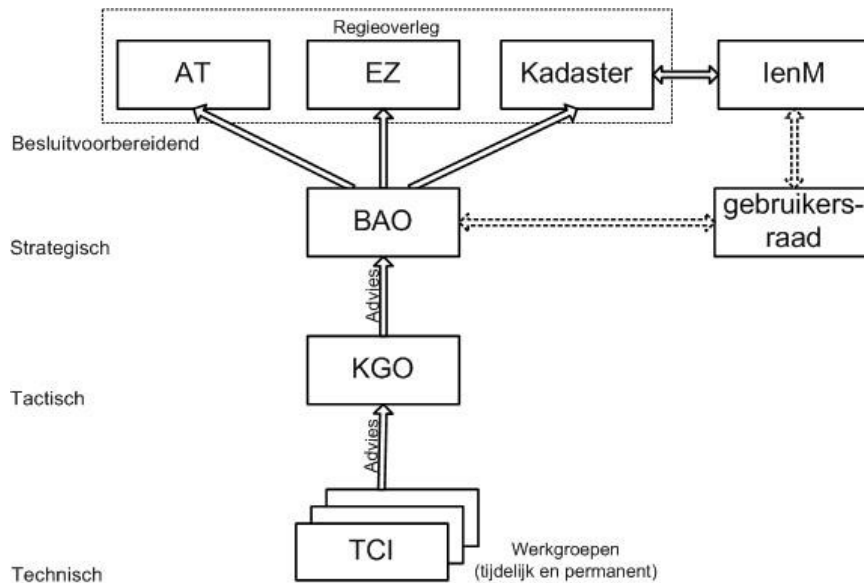
- **Werkgroepen**

Als het wenselijk of noodzakelijk wordt gevonden om bepaalde onderwerpen inhoudelijk voor te bereiden of uit te diepen dan kan hiervoor een werkgroep worden opgericht.

Een voorbeeld van een permanente werkgroep is de Technische Commissie IMKL/BMKL (TCI). De TCI is een inhoudelijk overleg over de toepassingen en wijzigingen van de IMKL/BMKL standaard. Zij informeert en adviseert het KGO. Andere werkgroepen hebben een tijdelijk karakter.

Op de Kadaster website (www.kadaster.nl/klic) zijn de ledenlijsten van de KLIC overlegorganen te vinden.

Om de belangen van de stakeholders zoveel mogelijk te waarborgen en rekening houdend met de eigen verantwoordelijkheden is voor KLIC een governancestructuur ingericht zoals weergegeven in onderstaand schema:

Vanuit zijn verantwoordelijkheid als uitvoerder houdt het Kadaster bij de gewenste ontwikkelingen rekening met de volgende prioritering:

- **Prioriteit 1: Wettelijke eisen**
Hierbij moet gedacht worden aan wijzigingen die nodig zijn voor het inrichten en borgen van de processen gericht op het beheer en het adequaat (laten) functioneren van het Klic-systeem en de dienstverlening.
- **Prioriteit 2: Verbeteringen voor de gebruiker**
Dit betreft vooral functionele verbeteringen van het systeem om bijvoorbeeld het gebruikersgemak te verhogen.
- **Prioriteit 3: Technische vernieuwingen**
ten behoeve van de stabiliteit van het systeem en/of ter voorbereiding van bovenstaande wijzigingen is het noodzakelijk om het systeem te onderhouden of te verbeteren

5 Verdere ontwikkeling van KLIC

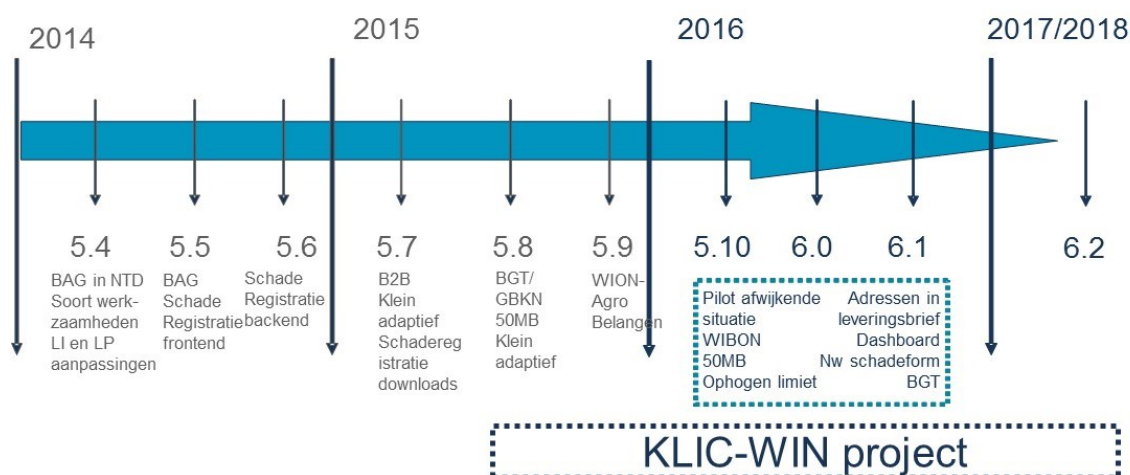
5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de verdere ontwikkeling van de Klic-dienst in 2016 en de volgende jaren, tot ca. 2018. In hoofdstuk 5.2 is een kort overzicht opgenomen van relevante externe ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling voor KLIC in de komende jaren is het programma KLIC-WIN. Dit onderwerp wordt behandeld in hoofdstuk 5.3. Vanwege de bouw van KLIC-WIN wordt de huidige Klic-dienst in beperkte mate doorontwikkeld. Uitgangspunt is dat er alleen zaken worden ontwikkeld die zeer veel meerwaarde hebben en meegenomen kunnen worden in KLIC-WIN en/of wettelijke vereist worden. Door beperking van de doorontwikkeling van het reguliere systeem is er ruimte gemaakt voor de doorontwikkelingen in het kader van KLIC-WIN. De beoogde aanpassingen voor de huidige Klic-dienst zijn te vinden in hoofdstuk 5.4 en 5.5.

In 2015 zijn de volgende aanpassingen geïmplementeerd in de Klic-dienstverlening:

- Gebruik van een gecombineerde ondergrond van GBKN en lijngerichte BGT in verband met de overgang van GBKN naar de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
- Business to Business-koppeling. Er is voor zakelijke klanten een koppeling beschikbaar gesteld om via een webservice aanvragen/meldingen in te schieten in het Klic-systeem.
- Inregelen van de WION-AGRO regeling vooruitlopend op de aanstaande wetwijziging. Elke twee jaar worden op basis van de gegevens van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland klic-meldingen gedaan die via het RvO loket beschikbaar worden gesteld aan de agrariers. In 2015 zijn er 16.000 meldingen hiervoor verzorgd.
- In de Netbeheerder Test Dienst (NTD) is de mogelijkheid beschikbaar gesteld om de omvang van de bijlage te verhogen van 30Mb naar 50/100 Mb.
- Ter voorbereiding op KLIC-WIN is gestart met het technisch aanpassen van deelsysteem waarin belangen beheerd kunnen worden.

De overall doorontwikkeling van de Klic dienstverlening in de jaren 2014-2017 is:

5.2 Ontwikkelingen wetgeving

INSPIRE

In 2020 moeten gegevens die vallen onder annex III thema Utility Services (US) geharmoniseerd zijn, dus conform het US-datamodel beschikbaar zijn en moeten downloadservices beschikbaar zijn. In 2016 zal de eerste evaluatie van de INSPIRE wetgeving worden opgeleverd aan de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

WIBON/ EC 61

EC 61 is de Europese richtlijn breedband met als doel om de aanleg van breedband in Europa te bevorderen door de kosten te reduceren met name door sector overschrijdend medegebruik en coördinatie van werkzaamheden te bevorderen. Hiervoor is het nodig dat er per land een portaal komt waar deze gegevens over de ligging van infrastructuur opgevraagd kunnen worden. Het Ministerie van EZ heeft aangegeven het KLIC portaal hiervoor een logisch portaal te vinden. De richtlijn wordt na verwachting in 2016 geïmplementeerd.

WION

De huidige WION zal door het ministerie van EZ op een aantal punten worden aangepast op basis van onder andere de evaluatie van de wet en de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid. De belangrijkste wijzingen zijn a) het opnemen van huisaansluitingen in de definitie van een net, b) aanscherpen procedures 'Eis voorzorgsmaatregel' en registratie van netbeheerders, c) het mogelijk maken om de gebiedsinformatie centraal op te slaan en d) het leveren van gebiedsinformatie in vectorformaat (in plaats van raster).

5.3 KLIC-WIN

De graafsector en het Kadaster zijn in 2014 gestart met het programma KLIC-WIN dat leidt tot de bouw en implementatie van een nieuwe manier van informatie-uitwisseling over kabels en leidingen.

De aanleiding voor modernisering van de Klic-dienst is de INSPIRE eis om kabels en leidingen van publieke organisaties beschikbaar te stellen, in combinatie met de wens van de sector om de informatie-uitwisseling kwalitatief te verbeteren, gericht op het verder voorkomen van graafschade. De sector heeft het Kadaster gevraagd omdat het Kadaster al de Klic functionaliteit heeft, ook de INSPIRE functionaliteit / dienstverlening in te richten. Het programma KLIC-WIN moderniseert de uitwisseling van kabel- en leidinginformatie volgens de WION en sluit systemen en processen beter aan op de Europese richtlijn INSPIRE.

De naam KLIC-WIN is een samenvoeging van de WION (de Nederlandse Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten) en INSPIRE (de Europese richtlijn Infrastructure for Spatial Information in the European Community).

Het programma KLIC-WIN kent twee primaire doelen:

- 1) Kwaliteitsverbetering van de KLIC dienstverlening door het uitwisselen van informatie op basis van vectorinformatie en webservices. Dit leidt tot nauwkeuriger plaatsweergave van kabels en leidingen, meer informatie over kabels en leidingen en snellere informatie-uitwisseling.
- 2) De INSPIRE verplichting van netbeheerders faciliteren via het KLIC portaal.

Gezamenlijk met de sector is onderzoek gedaan naar de scope van het nieuwe systeem, de standpunten van en impact voor de verschillende partijen. Duidelijk is dat de nieuwe informatie-uitwisseling impact heeft op de systemen van netbeheerders en het gebruik van gebiedsinformatie door bijvoorbeeld werkvoorbereiders en

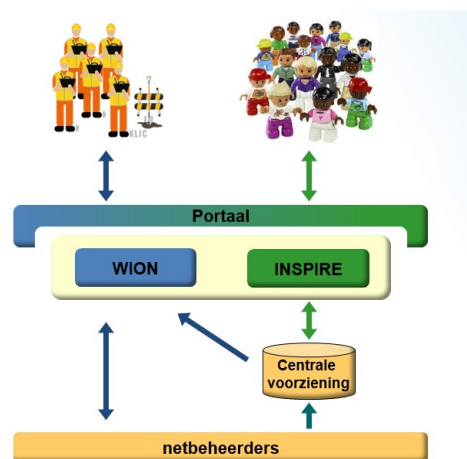
grondroerders. Het BAO KLIC heeft in juni 2015 de Blauwdruk KLIC-WIN vastgesteld, bestaande uit een beschrijving van de bedrijfsprocessen en de antwoorden op onderzoeksvragen.

Hoe gaat het nieuwe systeem er uitzien?

Zoals aangegeven leidt het KLIC-WIN systeem tot een nieuwe manier van informatie-uitwisseling over kabels en leidingen. Eén van de nieuwe ontwikkelingen is de informatie-uitwisseling van de liggingsgegevens in vectorformaat. In de huidige situatie leveren alle WION-plichtige netbeheerders (naar aanleiding van een Klic-melding) hun informatie over de ligging van kabels en leidingen in rasterformaat (.PNG) aan het Kadaster. Met KLIC-WIN vindt alle informatie-uitwisseling van het kaartmateriaal (liggingsgegevens) in vectorformaat plaats. Daarnaast blijven bijlagen (huisaansluitschetsen, boringen, brieven, etc) mogelijk. Verder is met de sector overeengekomen dat het Kadaster een voorziening implementeert voor het centraal vastleggen en beschikbaar stellen van kabel- en leidinginformatie voor zowel WION meldingen als INSPIRE verzoeken. Netbeheerders kunnen kiezen of zij hun kabel- en leidinginformatie aan deze centrale voorziening beschikbaar stellen.

Een korte animatiefilm is te vinden op de kadaster site www.kadaster.nl/klic-win

Onderstaand de schematische weergave van het nieuwe uitwisselingsysteem met betrekking tot kabel- en leidinggegevens.

Voor de Klic-meldingen in het kader van de WION betekent dit dat het Kadaster de door (een deel van de) netbeheerders centraal beschikbaar gestelde kabel- en leidinginformatie (liggingsgegevens, bijlage en eventuele eis voorzorgsmaatregel) zal verstrekken vanuit de centrale voorziening aan de aanvrager van de gebiedsinformatie. De netbeheerders die hun informatie niet centraal beschikbaar hebben gesteld, moeten naar aanleiding van een Klic-melding hun informatie, net als in de huidige situatie, aanleveren bij het Kadaster. In beide gevallen zal de netbeheerder volgens het nieuw vastgesteld informatiemodel (IMKL2015) en het nieuwe berichtenprotocol (BMKL2.0) informatie aanleveren aan het Kadaster.

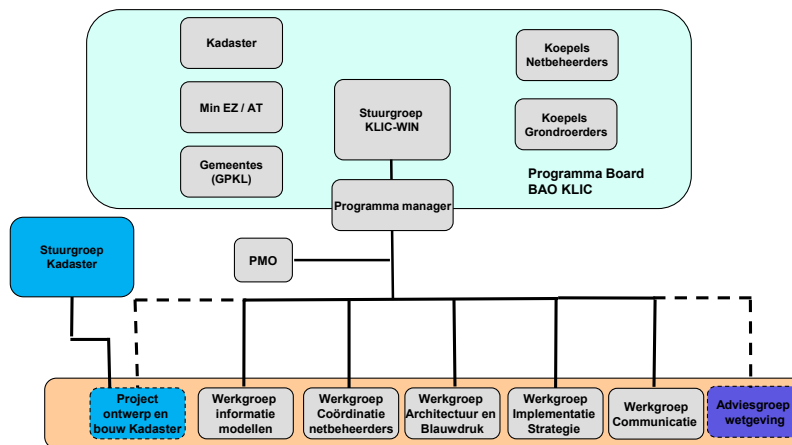
Voor WION aanvragers verandert de manier waarop de netinformatie beschikbaar wordt gesteld. KLIC-WIN maakt het mogelijk om meteen extra gegevens (attribuut informatie) van het net in te zien. Ook kunnen grondroerders de verkregen netinformatie makkelijker combineren met informatie uit andere bronnen, zoals andere INSPIRE-thema's en eigen projectinformatie. De graafsector heeft de komende jaren de uitdaging hiervoor apps te ontwikkelen.

Voor INSPIRE raadplegingen in het kader van de INSPIRE regelgeving betekent dit dat het Kadaster de informatie van de netbeheerders die hun informatie centraal beschikbaar hebben gesteld volgens de INSPIRE-eisen zal verstrekken aan de aanvrager van de informatie. Netbeheerders zijn niet verplicht deze dienstverlening van het Kadaster af te nemen. Zij dienen dit dan op een andere manier zelf in te richten.

Afstemming

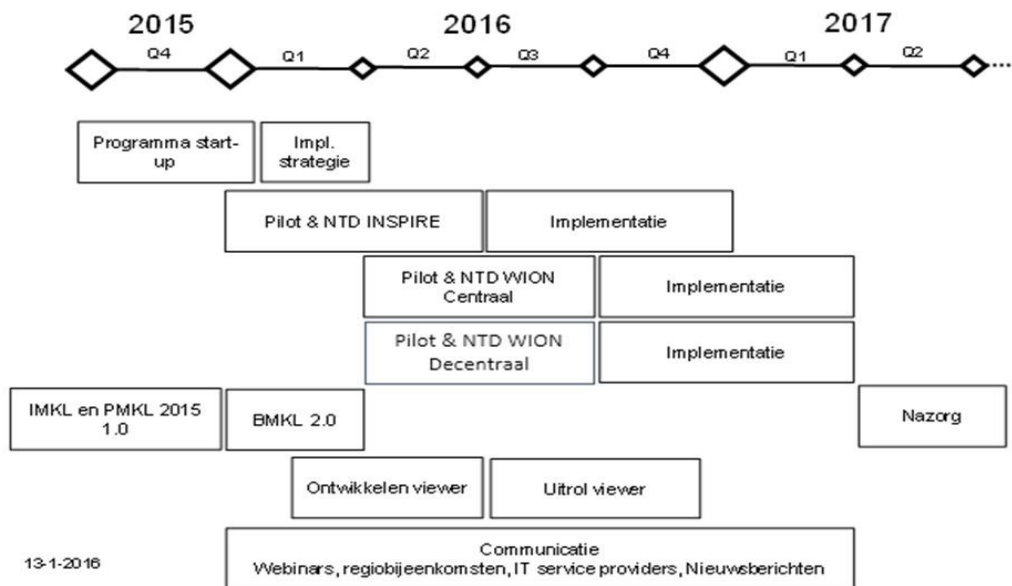
In 2015 is gestart met de verdere afstemming met de sector. Hiervoor is een programma-organisatie ingericht met werkgroepen. De werkgroepen zijn ingericht met vertegenwoordigers van alle sectoren (en het Kadaster). Hiervoor is onder leiding van een programmamanager de volgende structuur opgezet. De programmamanager rapporteert aan het BAO KLIC.

Programma Organisatie

Planning

De implementatie van het systeem door aansluiting van netbeheerders en grondroerders staat gepland voor de tweede helft van 2016/eerste helft 2017. Doorlopend zal de roadmap worden aangepast aan de realiteit.

Het huidige Klic-systeem is in werking en moet tijdens de bouw en implementatie van het nieuwe (KLIC-WIN-) systeem operationeel blijven, zowel voor beheer als voor doorontwikkeling. De doorontwikkeling van het huidige Klic-systeem wordt in deze periode echter beperkt.

De Nederlandse wet- en regelgeving moet worden aangepast om het Kadaster de wettelijke basis te bieden voor deze gemoderniseerde en uitgebreide dienstverlening.

Overgangsperiode

De overgangsperiode voor WION start wanneer de vector data van de eerste netbeheerder wordt doorgegeven aan de WION aanvrager. Deze periode eindigt wanneer alle netbeheerders over zijn naar de nieuwe data- en berichtenstructuren. Het is evident dat in deze periode op een goede manier de huidige data gecombineerd moet worden weergegeven met de nieuwe data. Hiervoor zal zowel de Kadaster Klic-viewer als de (grondroerder) eigen- en commerciële viewers moeten worden aangepast.

Voor INSPIRE is er geen sprake van een overgangsperiode maar wel van een opbouwperiode. Er zullen steeds meer datasets beschikbaar komen vanuit de centrale voorziening. In het nationaal georegister is te zien welke datasets onsloten kunnen worden.

5.4 Geplande aanpassingen in 2016

De beoogde aanpassingen in 2016 voor de *huidige* Klic-dienst zijn:

Vorbereiden overgang naar Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

De Basisregistratie Grootchalige Topografie is de nieuwe grootchalige kaart van Nederland. Hierin worden alle objecten zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen op eenduidige manier vastgelegd en zal de huidige GBKN gaan vervangen. De gebieden die in de BGT beschikbaar zijn worden niet langer bijgehouden in de GBKN. Voor KLIC is een landsdekkend uniforme en actuele basiskaart van belang. Het Kadaster heeft door middel van het project lijngerichte BGT gezorgd voor een zo vloeiend mogelijke continuering van de basis

topografie laag. Begin 2017 zal naar verwachting de BGT geheel gevuld zijn en kunnen we over op de BGT. In 2016 starten we de voorbereidingen hiervoor inclusief het gebruikersoverleg over de gewenste nieuwe visualisatie.

WIBON/ EC 61

Op verzoek van de sector en in overleg met het ministerie van Economische zaken ligt er een voorstel om het huidige Oriëntatieverzoek als basis te gebruiken voor de informatie uitwisseling waarbij twee extra selectiemogelijkheden worden toegevoegd om aan te geven dat de aanvraag betrekking heeft op de richtlijn. Op basis hiervan kan de gemeente zorg dragen voor coördinatie van werkzaamheden.

Uitkomsten uit evaluatie WION/ nieuw schadeformulier

De evaluatie van de WION leidt tot aanpassingen in de wet. Het informatie-uitwisselingssysteem (Klic-online) wordt hierop aangepast. Een voorbeeld hiervan is een nieuw schadeformulier.

Klein adaptief

Op verzoek van Agentschap Telecom gaan we de contactadressen opnemen in de leveringsbrief. Tevens ondersteunen we de KLO pilot afwijkende situatie om via een API koppeling een afwijkende situatie aan te melden (pilot omgeving). Tenslotte kan het zijn dat er een nieuwe lijst met soort werkzaamheden wordt samengesteld. De aanpassing hiervoor kan mee lopen met de benodigde aanpassingen voor de WIBON.

In schema:

	2015	5.10	6.0	6.1
Pilot afwijkende situatie		X		
Nieuw schadeformulier 2016		X		
WIBON		o	X	
Opschonen lijst werkzaamheden		o	X	
Adressen in leveringsbrief/dashboard			o	X
BGT				X
OrderManagement/ Belangenbeheer		o	X	X

5.5 Geplande onderzoeken in 2016

Onderzoek naar synergie (samenwerkingsvoordeel) KLIC en eigendomsregistratie van netwerken

Centrale vraag in dit onderzoek is of er maatschappelijke meerwaarde te behalen is uit het combineren van de verschillende registraties van kabels en leidingen (eigendomsregistratie en WION). Vraag c.q. behoefte naar informatie over kabels en leidingen is groot en wordt groter. Bij het Kadaster wordt in ieder geval geconstateerd dat eigendomsregistratie nut (informatiebehoefte) en noodzaak (overdracht/hypotheek) heeft, maar verre van compleet is. Daarnaast moet geconstateerd worden dat een sluitende eigendomsregistratie voor de praktijk een zeer lage prioriteit heeft omdat het wettelijk kader nu de 'lig(gedoog)rechten' niet regelt. Zolang dit laatste nog niet is geregeld, zal de (vrijwillige) registratie van netwerken geen vlucht nemen.

Dit terwijl de liggingsgegevens van ondergrondse netwerken wel beschikbaar zijn bij netbeheerders aangezien die in het kader van de WION hun liggingsgegevens actueel moeten houden en op verzoek per omgaande moeten leveren dan wel in de centrale voorziening bij het Kadaster opslaan. De wijze waarop de grafische component voor zowel de eigendomsregistratie als de WION nu geregeld is, is niet op elkaar afgestemd. In dit onderzoek wordt gekeken naar synergie tussen de verschillende systemen voor registratie van onroerende zaken (de zogenaamde netwerkregistratie) en de KLIC informatie. Gekeken wordt naar mogelijke synergie op de vlakken inwinning, beheer, verstrekken en gebruik van de data.

Pilot Afwijkende situatie

De huidige procedure werkt beperkend voor een snelle terugmelding van een geconstateerde afwijkende situatie. In 2016 zal onderzocht worden op welke wijze een aantal verbeteringen in het proces afwijkende situatie doorgevoerd kan worden. Er wordt zowel gekeken naar een mogelijke computer koppeling als naar de mogelijkheid om terugmeldingen op een kaartondergrond weer te geven.

Linked data

Linked data is een webtechnology waarbij data-objecten gestandaardiseerd op het web worden gepubliceerd. De objecten zijn zowel voor mensen als voor machine op een begrijpelijke wijze beschreven en via een URL benaderbaar. Via een link kunnen zo eenvoudig objecten aan een ander object gekoppeld worden. Denk aan objecten uit basisregistraties zoals gebouwen, bedrijven etc. Of dit ook mogelijkheden voor de uitwisseling van kabel- en leiding informatie biedt, zal onderzocht moeten worden.

Open data: procesgegevens beschikbaar stellen

Het Kadaster krijgt regelmatig vragen over de procesgegevens van de meldingen. Het gaat daarbij om de administratieve gegevens van de meldingen in combinatie met de geografische component (de graafpolygoon). Dergelijk procesgegevens zijn in Denemarken open data (<http://graveinfo.ler.dk>). In 2016 zal een eerste verkenning naar open data (procesgegevens) worden opgestart.

5.6 Toekomstige (gewenste) ontwikkelingen (2017 en verder)

Naast ontwikkelingen die buiten de sector om op KLIC afkomen, zal de ontwikkeling van KLIC-WIN weer een bron vormen voor vragen naar nieuwe functionaliteiten op basis van de nieuwe functionaliteit en technieken.

Digitaal 2017

Als onderdeel van het programma Digitaal 2017 werkt het ministerie van Economische Zaken (EZ) aan de wijziging van de Algemene wet bestuursrecht waarin burgers en bedrijven het recht krijgen om berichten elektronisch naar een bestuursorgaan te versturen. Daarnaast wordt gewerkt aan de wet Generieke Digitale Infrastructuur waarin bestuursorganen verplicht worden op onder andere de berichtenbox en DigiD aan te sluiten. Ook moet het mogelijk worden om zaken met overheden digitaal af te handelen met behulp van digitale identificatie en authenticatiemiddelen (e-ID stelsel). Dit zal consequenties hebben voor online diensten zoals Mijn Kadaster en KLIC.

Koppeling met KVK/NHR

De gegevens van bedrijven staan in het Nationaal Handels Register (NHR). Het Handelsregister is de basisregistratie waarin alle bedrijven en rechtspersonen ingeschreven staan. Alle andere organisaties die

deelnemen aan het economisch verkeer staan ook in dit register. Voor KLIC is voornamelijk de koppeling bij de registratie van nieuwe klanten/netbeheerders van belang.

Particulieren en eenmalige melders

Meldingen door particulieren worden nu handmatig door het KCC ingevoerd. Met behulp van een DigiD-koppeling zouden particulieren ook zelf toegang kunnen krijgen tot het geautomatiseerde systeem. Daaraan zit de mogelijkheid gekoppeld om de facturatie met behulp van iDEAL af te handelen. Hiervoor zijn de ontwikkelingen binnen het Kadasterportaal al opgestart. Klic-online zal waar mogelijk hierop aansluiten.

Omgevingswet

De behoefte aan meer en gecombineerde informatie voor vergunningverlening vormt de bron voor de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. De inrichting van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO, de nieuwe naam voor de laan van de Leefomgeving) is hier een uitvloeisel van. Kabel- en leidinggegevens zijn ook gegevens die een plaats in het DSO zullen krijgen. Mogelijk als brondata in het huis Bouw of in het huis Bodem of als externe bron ten behoeve van één of meerdere informatiehuizen.